

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih DÖNMEZ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Türkiye genelinde on binlerce maden işletmesi bulunmasına karşın; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Adana'dan Osmaniye'ye kadar çeşitli illerde 766 yeni maden sahasının arama ve işletme için ihale edileceğinin duyurusu 20 Temmuz 2020 tarihinde yayınlanmıştır. Ağustos 2020 sonunda ihaleleri yapılacak alanlardaki maden grubunun tamamına yakını IV. grup maden başlığı altındadır. Maden Kanunu'na göre; IV. Grupta 100'e yakın maden yer almakta bunlar arasında sodyum, potasyum, lityum, kalsiyum, magnezyum, klor, nitrat, iyot, bor tuzları gibi endüstriyel hammadde; linyit, taşkömürü, uranyum, toryum, radyum gibi enerji hammaddeleri ve altın, gümüş, platin, bakır, kurşun, çinko, demir, manganez, krom, kalay, titan ve alüminyum gibi metalik madenler yer almaktadır. Ülkeler için stratejik öneme sahip maden türleri de bu gruptadır. 2004 yılında değiştirilen Maden Yasası'nın ardından, kontrolsüz bir şekilde artan madencilik faaliyetleri; çevreye, doğaya, ormanlara, su kaynaklarına, tarım ve hayvancılık alanlarına, tarihsel ve turistik alanlara, yaşam alanlarına, canlı ve insan sağlığına telafisi imkansız zararlar vermekte, küresel iklim krizlerine neden olmakta, binlerce yılda oluşan ekosistemi de yok etmektedir. İçinde bulunduğumuz Covid-19 salgını döneminde, iklim krizinin, ekolojik tahribatların neden olduğu toplumsal ve ekonomik sonuçların ortada olmasına rağmen, Hükümetin birçok bölgede, doğayı sınırsızca kullanarak, rant projeleri ile yerli ve yabancı sermayenin kullanımına sunması kamu vicdanını da derinden yaralamakta, özellikle yerleşim alanlarının yakınında maden ocağı bulunan yerli halkı, ekoloji örgütlerini, sivil toplum kuruluşlarını mücadele etmek, hak aramak zorunda bırakmaktadır. Daha önce yaşanan, Cerattepe'den Kaz dağları örneğine rağmen her geçen gün yeni projelerle maden ocaklarının yarattığı tahribatlar görmezden gelinmektedir. Herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşaması, Devletin çevre sağlığını koruması ve çevre kirlenmesini önlemesi Anayasal bir haktır.

Bu bağlamda;

- 1- Madenlerin neden olduğu çevresel olumsuzluklar, kanserden astıma sağlık sorunları ortada iken, salgın döneminde Türkiye genelinde çeşitli illerde 766 alanda, yüze yakın maden türünden oluşan IV grup madenlerin arama ve işletmeye verilmesinin gerekçesi nedir? Neden tüm dünyada tarafından kabul edilen zararlarına rağmen özellikle bu dönemde madencilik faaliyetlerine ara verilmemektedir?
- 2- Maden arama ve işletme için ihale edilecek edilen bu alanlar kimler tarafından ne şekilde belirlenmiştir?
- 3- Çeşitli illerde 766 maden sahasının ihalesinde ön görülen ekonomik kazanç ne kadardır? Hangi madenden ne kadar kazanç beklenmektedir? Çevre, doğa ve insan sağlığı için kar zarar hesabı yapılmış mıdır?
- 4- IV Grup maden başlığı altında yüze yakın maden türü yer almaktadır. İhaleye açılan alanlardaki maden türleri nedir? Bu maden türleri neden açık belirtilmemiştir?
- 5- Maden ocaklarının işletmeye açılması ve işletilmesi sırasında çevreye, ormanlara, tarım alanlarına, su kaynaklarına, yerleşim alanlarına, tarihi ve doğal alanlara vereceği zararlar için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı. İlgili kamu kurumları, meslek odaları ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yapılmış mıdır? Bu kurumlardan görüş alınmış mıdır?
- 6- Adana, Adıyaman, Afyonkarahisar, Amasya, Ankara, Antalya, Artvin, Aydın, Balıkesir, Bilecik, Bingöl, Bitlis, Bolu, Burdur, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Giresun, Gümüşhane, Hakkari, Hatay, Isparta, Mersin, İzmir, Kars, Kastamonu, Kayseri, Kırklareli, Kırşehir, Konya, Kütahya, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Muş, Nevşehir, Niğde, Ordu, Rize, Sakarya, Siirt, Sivas, Tekirdağ, Tokat, Trabzon, Tunceli, Şanlıurfa, Uşak, Van, Yozgat, Aksaray, Bayburt, Karaman, Kırıkkale, Batman, Şırnak, Osmaniye halkı maden projeleri hakkında bilgilendirilmiş midir? Bu illerde yaşayan halkın madencilik projeleri nedeniyle zarar göreceği sağlığı, yaşam alanı, tarı ve hayvancılık faaliyetleri, doğası, çevresi için kapsamlı araştırma yapılmış mıdır? İleride oluşacak zararları nasıl telafi edilecektir?
- 7- Sosyal Devlet olmanın gereği ile birkaç maden şirketinin çıkarlarına karşın maden projelerinin yapılacağı illerdeki milyonlarca kişinin çıkarına olacak şekilde bu maden arama ve işletme faaliyetlerini iptal etmeyi düşünmüyor musunuz?